

Н. В. ШАНДОВА

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки
Херсонський національний технічний університет
ORCID: 0000-0002-6278-1143

Н. В. МЄШКОВА-КРАВЧЕНКО

старший викладач кафедри економіки, підприємництва
та економічної безпеки
Херсонський національний технічний університет
ORCID: 0000-0001-5296-8687

О. І. ДОРОГАНЬ

магістр кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки
Херсонський національний технічний університет
ORCID: 0009-0003-9225-7371

ОЦІНКА РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У статті розглянуто важливість оцінки рентабельності підприємства для розуміння результативності діяльності як окремого підприємства, так і економіки країни в цілому. Проаналізовано рентабельність діяльності та операційної діяльності підприємств України за 2021-2023 роки. Відмічено суттєве зниження рентабельності у 2022 році, покращення ситуації в 2023 році, однак у 2023 році не досягнуто рівня рентабельності 2021 року, що потребує розробки конкретних заходів для забезпечення ефективної діяльності підприємств навіть в умовах війни.

Досліджено підходи до оцінювання рентабельності підприємства. Рентабельність визначається за системою показників. Зазначено, що саме результати факторного аналізу рентабельності слугують інформаційною базою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Для проведення факторного аналізу доцільно застосовувати метод «DuPont», який дозволяє проводити ретельне дослідження результатів підприємства шляхом розкладання показника обраного виду рентабельності на компоненти. Для аналізу використовують як класичну модель «DuPont» у, так і видозмінені варіанти.

Запропоновано за методом «DuPont» модель рентабельності діяльності підприємства, як добуток співвідношення чистого прибутку і прибутку до оподаткування, співвідношення прибутку діяльності до оподаткування і прибутку від операційної діяльності, співвідношення прибутку від операційної діяльності і валового прибутку, рентабельності продукції, співвідношення собівартості реалізованої продукції і операційних витрат, співвідношення операційних витрат і витрат діяльності. При цьому в рамках даної моделі можна окремо здійснювати факторний аналіз рентабельності діяльності за прибутком до оподаткування і рентабельності операційної діяльності. Використано метод абсолютних різниць для виявлення впливу факторів на результативний показник.

Проведено факторний аналіз рентабельності діяльності підприємства ТОВ «Нова пошта» за запропонованою моделлю, визначено ключові фактори впливу на зміну рівня рентабельності.

Ключові слова: рентабельність, оцінка, модель, факторний аналіз, діяльність, операційна діяльність, підприємство.

N. V. SHANDOVA

Doctor of Economics, Professor,
Head of the Department of Economics, Entrepreneurship
and Economic Security
Kherson National Technical University
ORCID: 0000-0002-6278-1143

N. V. MIESHKOVA-KRAVCHENKO

Senior Lecturer at the Department of Economics, Entrepreneurship
and Economic Security
Kherson National Technical University
ORCID: 0000-0001-5296-8687

O. I. DOROHAN

Master at the Department of Economics, Entrepreneurship
and Economic Security

Kherson National Technical University

ORCID: 0009-0003-9225-7371

EVALUATION OF THE PROFITABILITY OF THE ENTERPRISE

The article examines the importance of assessing the enterprise's profitability for understanding the performance of both an individual enterprise and the country's economy as a whole. The profitability of activities and operational activities of Ukrainian enterprises for 2021-2023 has been analyzed. A significant decrease in profitability was noted in 2022, the situation improved in 2023, but in 2023 the level of profitability of 2021 was not reached, which requires the development of specific measures to ensure the effective operation of enterprises even in war conditions.

Approaches to assessing the enterprise's profitability have been studied. Profitability is determined by a system of indicators. It is noted that it is the results of factor analysis of profitability that serve as an information base for making informed management decisions. To conduct a factor analysis, it is advisable to use the "DuPont" method, which allows to conduct a thorough study of the company's results by decomposing the indicator of the selected type of profitability into components. Both the classic "DuPont" model and modified versions are used for analysis.

According to the "DuPont" method, a model of the profitability of an enterprise is proposed as the product of the ratio of net profit and profit before taxation, the ratio of profit before taxation and profit from operating activities, the ratio of profit from operating activities and gross profit, product profitability, the ratio of the cost of goods sold and operating costs, the ratio of operating costs and activity costs. At the same time, within the framework of this model, it is possible to separately carry out a factor analysis of the profitability of activities based on profit before taxation and the profitability of operating activities. The method of absolute differences was used to identify the influence of factors on the performance indicator.

A factor analysis of the profitability of the "Nova Poshta" LLC was carried out according to the proposed model, and the key factors affecting the change in the level of profitability were determined.

Key words: profitability, assessment, model, factor analysis, activity, operational activity, enterprise.

Постановка проблеми

Рентабельність, як економічна категорія, що відображає результативність, ефективність діяльності підприємства, є важливою для дослідження протягом тривалого періоду і не втрачає актуальності наразі. Під час воєнних дій переважна більшість підприємств змушена працювати у складних умовах, а частина взагалі припинила свою діяльність. Результативність діяльності діючих підприємств знизилася, про що свідчать, зокрема, і показники рентабельності. Намагання налагодити ефективну діяльність, а надалі і розвиватися, у непередбачуваних, динамічно змінюваних умовах потребує наявності достатньої інформації для прийняття обґрунтованих рішень. Рентабельність – характеристика діяльності підприємства загалом, окремих напрямів діяльності, продукції, використання окремих видів ресурсів. Створення моделі аналізу рентабельності, адаптованої до сучасних умов діяльності підприємства, дозволяє за результатами аналізу сформувати інформаційну базу для ухвалення управлінських рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідження рентабельності вченими та практиками пов'язано з її сутністю як основного показника ефективності діяльності підприємств. Оцінка рентабельності, а саме результати факторного аналізу, розглядається як інформаційна основа для удосконалення управління ефективністю діяльності підприємства [1]. Степаненко О. І., Павловська Х. Ю. [2] значну увагу приділяють інтерпретації сутності категорії «рентабельність», факторам впливу та факторному аналізу операційного прибутку як елементу показників рентабельності. Рентабельність активів та рентабельність власного капіталу детально аналізують Котенок А. Г. і Овчаренко Д. І. [3]

Гайбура Ю. А. [4] розглядає сутність та показники рентабельності та вказує на важливість використання різних методів для оцінки прибутковості підприємства. Новіченко Л. С. [5] пропонує організаційно-інформаційну модель аналізу рентабельності підприємства. Кошельок Г. В., Міндова О. І., Чернишова Л. В. [6] запропонували факторну модель рентабельності виробництва продукції, яка відображає залежність операційного прибутку від основних засобів і оборотних коштів, при цьому визначається вплив на рентабельність зміни частки прибутку на 1 гривню чистого доходу від реалізації продукції, зміни віддачі основних засобів і нематеріальних активів, зміни обігу матеріальних оборотних коштів.

Останнім часом дослідники [7, 8, 9] серед методичних прийомів аналізу рентабельності виокремлюють модель «DuPont», указуючи на те, що попри тривалий період використання даного підходу, наразі пропонується велика кількість видозмінених варіантів. Зокрема, Колісник М. [7] розглядає не тільки класичні варіанти рівняння Дюпона (оцінка на основі прибутковості інвестицій і прибутковості власного капіталу), а і адаптацію рівнянь Дюпона для оцінки бізнес-напрямів, оцінки продавців, для оцінки дистрибуції, продуктів і платіжних умов. При цьому використання методу «DuPont» для побудови моделі саме рентабельності діяльності підприємства в наукових джерелах не представлено.

Формулювання мети дослідження

Метою статті є дослідження підходів до оцінювання рентабельності підприємства, адаптація моделі «DuPont» для оцінки рентабельності діяльності підприємства та її апробація.

Викладення основного матеріалу дослідження

Результат діяльності комерційних підприємств, у першу чергу, оцінюють наявністю прибутку, враховуючи, що в більшості випадків саме максимізація прибутку на основі задоволення потреб споживачів вважається метою діяльності підприємства. Наявність чистого прибутку як результату діяльності є основою для забезпечення розвитку підприємства. Однак, останнім часом в Україні зростає кількість підприємств, результатом діяльності яких є чистий збиток.

За інформацією Державної служби статистики України [8], питома вага підприємств, які отримали чистий збиток, у загальній кількості підприємств у 2021 році – 27,1%, у 2022 році – 34,2%, у 2023 році – 29,3%. При цьому слід зазначити, що кількість діючих підприємств у 2022 році склала 70,63% кількості діючих підприємств у 2021 році, у 2023 році – 83,02% кількості діючих підприємств у 2021 році, тож кількість підприємств, що є рентабельними, суттєво зменшилася у порівнянні з довоєнним періодом.

На жаль, тенденція щодо зростання частки збиткових підприємств у 2024 році спостерігається для великих та середніх підприємств. За даними Державної служби статистики України [8], частка збиткових великих та середніх підприємств за січень–червень 2024 році становила 25,7% (за січень–червень 2023 р. – 25,5%).

Статистична інформація, що акумулюється у Державній службі статистики України щодо рентабельності підприємств [8], передбачає дані щодо рівня рентабельності діяльності підприємств та рівня рентабельності операційної діяльності підприємств. Проаналізуємо дану інформацію за період з 2021 по 2023 роки (табл. 1).

Таблиця 1

Рентабельність діяльності підприємств України

Види економічної діяльності	Рівень рентабельності діяльності підприємств, %			Рівень рентабельності операційної діяльності підприємств, %		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	36,4	13,3	7,8	40,3	20,0	11,7
Промисловість	7,7	-5,4	1,2	11,2	0,8	5,1
Будівництво	1,2	-6,5	0	2,3	-2,4	3,4
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	14,8	3,1	15,6	17,9	17,2	28,0
Транспорт, складське господарство, пошта та кур'єрська діяльність	3,7	-4,2	6,1	5,8	2,7	10,1
Тимчасове розмішування й організація харчування	9,5	-19,2	2,4	9,0	-10,0	6,1
Інформація та телекомунікації	10,3	3,9	13,5	15,6	12,9	16,5
Фінансова та страхова діяльність	17,1	4,9	15,9	8,8	-2,7	2,4
Операції з нерухомим майном	7,8	-28,1	1,7	15,5	-17,1	10,9
Професійна, наукова та технічна діяльність	10,0	-12,9	5,9	4,1	-10,4	-2,8
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	6,1	-5,1	3,9	7,1	0,8	8,3
Освіта	1,0	-3,9	-1,9	5,6	2,1	-0,4
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	3,7	5,2	1,6	0,0	3,2	0,5
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	-13,1	-18,7	8,1	-12,5	-10,0	21,9
Надання інших видів послуг	3,9	2,2	6,4	3,5	5,1	6,2
Усього	10,1	-3,2	4,7	12,6	3,3	8,1

Джерело: складено авторами на основі інформації Державної служби статистики України [8]

В аспекті результативності діяльності підприємств слід зазначити, що вона суттєво погіршилася у 2022 році у порівнянні з 2021 роком. Діяльність підприємств загалом у 2021 році була рентабельною (10,1%), у 2022 році стала збитковою. Рентабельними у 2022 році залишилися тільки підприємства таких видів економічної діяльності як сільське, лісове та рибне господарство; оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів; інформація та телекомунікації; фінансова та страхова діяльність; охорона здоров'я та надання соціальної допомоги; надання інших видів послуг. У 2022 році різко знизилася рентабельність операційної діяльності підприємств, загалом, з 12,6% до 3,3%, підприємств більшості видів економічної діяльності або різко зменшилася, або вони стали збитковими. Ключовим фактором таких змін стала воєнна агресія.

У 2023 році як діяльність загалом, так і операційна діяльність усіх підприємств була рентабельною, ситуація покращилася як по загальному результату, так і по переважній більшості видів економічної діяльності. Виняток, а саме зменшення рентабельності, спостерігається у 2023 році на підприємствах сільського, лісового та рибного

господарства, охорони здоров'я та надання соціальної допомоги. Операційна діяльність підприємств освіти у 2023 році є збитковою, на відміну від рентабельної діяльності у попередні досліджувані роки. Слід зазначити, що за підсумковими значеннями рівень рентабельності у 2023 році не досяг рівня 2021 року.

Погіршення ситуації щодо результатів діяльності підприємств зумовлює необхідність виявлення факторів, що негативно вплинули як на зменшення чи відсутність прибутку, так і на зменшення рентабельності.

Дослідження рентабельності підприємства відіграє важливу роль для оцінки діяльності підприємства на різних етапах розвитку підприємства з метою прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Можливість формування системи взаємопов'язаних показників рентабельності дозволяє вимірювати результативність діяльності підприємства з різних позицій, урахувати зацікавленість в отриманні інформації усіх учасників бізнес-процесів.

Використання при формуванні показників рентабельності різних видів прибутку (чистого, операційного, валового, від реалізації продукції), та співвідношення його з витратами, ресурсами чи доходом зумовлює формування системи показників рентабельності, які поєднують в групи. Зокрема, виділяють такі групи:

- витратні показники рентабельності, ресурсні показники рентабельності, доходні показники рентабельності [6];
- показники рентабельності щодо реалізації, щодо активів, щодо власного капіталу та зобов'язань, витратні показники рентабельності [4, с. 120];

У запропонованій Новіченко Л. С. [5, с. 257] організаційно-інформаційній моделі економічного аналізу рентабельності серед методичних прийомів аналізу вказана багатofакторна модель «DuPont». У наведеному аналізі попередніх досліджень теж наголошується на актуалізації наразі використання як класичної, так і видозмінених варіантів моделі «DuPont» залежно від мети дослідження [7, 8, 9].

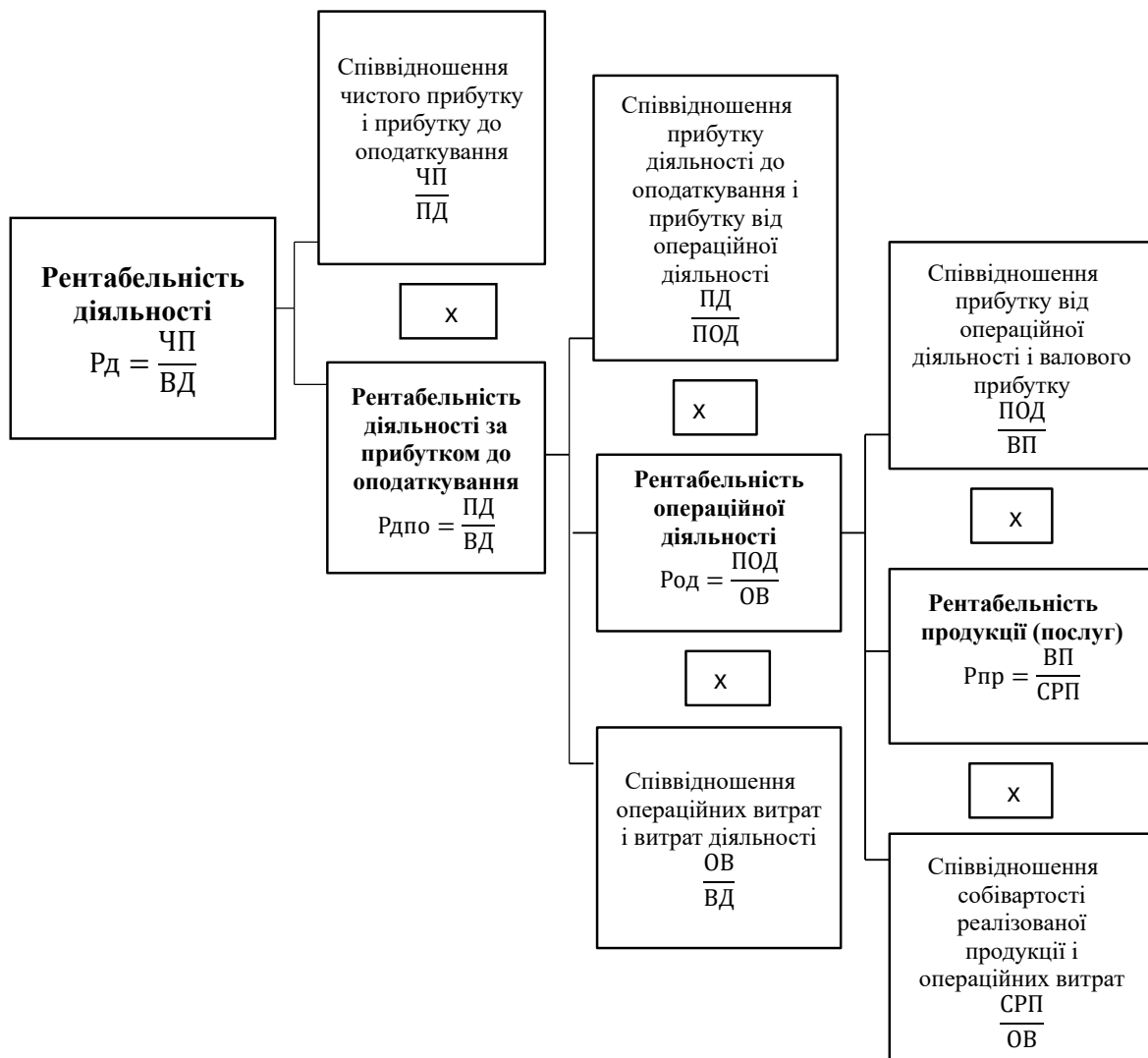

Рис. 1. Факторна модель рентабельності діяльності

Джерело: розроблено авторами

Метод «DuPont» є одним з найбільш ефективних інструментів факторного аналізу, оскільки він дозволяє проводити ретельне дослідження фінансових результатів підприємства шляхом розкладання показника обраного виду рентабельності на компоненти [9]. Традиційно за методом «DuPont» здійснюють аналіз рентабельності інвестицій як добутку прибутковості продаж і швидкості обороту вкладених інвестицій та рентабельності власного капіталу як добутку прибутковості продажу, мультиплікатора власного капіталу, показника оборотності активів.

Найчастіше серед видозмінених варіантів застосовуються саме моделі аналізу капіталу: Кошельок Г. В., Малишко В. С. пропонують видозмінену модель аналізу рентабельності власного капіталу [7]; Добровольською О. В., Дубровою Н. П., Ясинською Д. В. запропоновано поширення факторної моделі шляхом застосування показників, що оцінюють використання сукупного, власного та позичкового капіталу підприємства [8].

Уважаємо за доцільне розглянути наступну схему розкладеного на компоненти показника рентабельності діяльності підприємства за методом «DuPont», яку відображено на рисунку 1.

Для факторного аналізу використані наступні вихідні фінансові показники: чистий прибуток (ЧП); прибуток до оподаткування (ПЗД); прибуток від операційної діяльності (ПОД); валовий прибуток (ВП); загальні витрати підприємства (ВД); витрати діяльності (ВД); операційні витрати (ОВ); собівартість реалізованої продукції (СРП).

За наведеної схеми модель рентабельності діяльності підприємства (Рд) першого рівня має такий вигляд:

$$Рд = \frac{ЧП}{ПД} \times \frac{ПД}{ВД}$$

За наведеної схеми загальна модель рентабельності діяльності:

$$Рд = \frac{ЧП}{ПД} \times \frac{ПД}{ПОД} \times \frac{ПОД}{ВП} \times \frac{ВП}{СРП} \times \frac{СРП}{ОВ} \times \frac{ОВ}{ВД}$$

Вихідні дані для розрахунку впливу наведений факторів на рівень рентабельності слід наводити у формі таблиці 2.

Таблиця 2

Дані для комплексного факторного аналізу рентабельності діяльності

Показники	Роки		Відхилення
	202 ₁	202 ₂	
Чистий прибуток, тис. грн.	з фінансової звітності	з фінансової звітності	
Прибуток до оподаткування, тис. грн.	з фінансової звітності	з фінансової звітності	
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	з фінансової звітності	з фінансової звітності	
Валовий прибуток, тис. грн.	з фінансової звітності	з фінансової звітності	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	з фінансової звітності	з фінансової звітності	
Операційні витрати, тис. грн.	з фінансової звітності	з фінансової звітності	
Співвідношення чистого прибутку і прибутку до оподаткування (X1)	X ₁₁	X ₁₂	ΔX1
Співвідношення прибутку до оподаткування і прибутку від операційної діяльності (X21)	X ₂₁₁	X ₂₁₂	ΔX21
Співвідношення прибутку від операційної діяльності і валового прибутку (X221)	X ₂₂₁₁	X ₂₂₁₂	ΔX221
Рентабельність продукції (X222)	X ₂₂₂₁	X ₂₂₂₂	ΔX222
Співвідношення собівартості реалізованої продукції і операційних витрат (X223)	X ₂₂₃₁	X ₂₂₃₂	ΔX223
Співвідношення операційних витрат і витрат діяльності (X23)	X ₂₃₁	X ₂₃₂	ΔX23
Рентабельність діяльності (Y)	Y ₁	Y ₂	ΔY

Джерело: складено авторами.

Розрахунки зміни рівня рентабельності діяльності методом абсолютних різниць відображено нижче:

– за рахунок зміни співвідношення чистого прибутку і прибутку до оподаткування:

$$\Delta Y_{X1} = \Delta X1 \times X21_1 \times X221_1 \times X222_1 \times X223_1 \times X23_1;$$

– за рахунок зміни співвідношення прибутку до оподаткування і прибутку від операційної діяльності:

$$\Delta Y_{X21} = \Delta X21 \times X1_2 \times X221_1 \times X222_1 \times X223_1 \times X23_1;$$

– за рахунок зміни співвідношення прибутку від операційної діяльності і валового прибутку:

$$\Delta Y_{X221} = \Delta X221 \times X1_2 \times X21_2 \times X222_1 \times X223_1 \times X23_1;$$

- за рахунок зміни рентабельності продукції:

$$\Delta Y_{X222} = \Delta X222 \times X1_2 \times X21_2 \times X221_2 \times X223_1 \times X23_1;$$

- за рахунок зміни співвідношення собівартості реалізованої продукції і операційних витрат:

$$\Delta Y_{X223} = \Delta X223 \times X1_2 \times X21_2 \times X221_2 \times X222_2 \times X23_1;$$

- за рахунок зміни співвідношення операційних витрат і витрат діяльності:

$$\Delta Y_{X23} = \Delta X23 \times X1_2 \times X21_2 \times X221_2 \times X222_2 \times X223_2.$$

На основі запропонованої моделі проведено аналіз рентабельності діяльності ТОВ «Нова пошта», однієї із найкрупніших українських міжнародних компаній з логістики, лідера у галузі експрес-доставок за кількістю доставлених відправлень по території України, що займає визначне місце на ринку послуг як на території України, так і за її межами. Вихідні дані для розрахунку впливу наведений факторів на рівень рентабельності діяльності підприємства наведено у таблиці 3 [11].

Таблиця 3

Дані для комплексного факторного аналізу рентабельності діяльності

Показники	Роки		Відхилення
	2022	2023	
Чистий прибуток, тис. грн.	2135960	3967156	1831196
Прибуток до оподаткування, тис. грн.	2390352	4438175	2047823
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	2530417	3666819	1136402
Валовий прибуток, тис. грн.	4410502	7843842	3433340
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	19276532	28625037	9348505
Операційні витрати, тис. грн.	21852785	33103537	11250752
Витрати діяльності, тис. грн.	23131548	35038695	11907147
Співвідношення чистого прибутку і прибутку до оподаткування (X1)	0,89357	0,89387	0,00030
Співвідношення прибутку до оподаткування і прибутку від операційної діяльності (X21)	0,94465	1,21036	0,26571
Співвідношення прибутку від операційної діяльності і валового прибутку (X221)	0,57373	0,46748	-0,10625
Рентабельність продукції (X222)	0,22880	0,27402	0,04522
Співвідношення собівартості реалізованої продукції і операційних витрат (X223)	0,88211	0,86471	-0,01740
Співвідношення операційних витрат і витрат діяльності (X23)	0,94472	0,94477	-0,00005
Рентабельність діяльності (Y)	0,09234	0,11322	0,02088

Джерело: складено та розраховано авторами на підставі фінансової звітності підприємства [11].

Розрахунки зміни рівня рентабельності діяльності методом абсолютних різниць відображено нижче:

$$\Delta Y_{X1} = 0,00030 \times 0,94465 \times 0,57373 \times 0,2288 \times 0,88211 \times 0,94472 = 0,00030;$$

$$\Delta Y_{X21} = 0,89387 \times 0,26571 \times 0,57373 \times 0,2288 \times 0,88211 \times 0,94472 = 0,02598;$$

$$\Delta Y_{X221} = 0,89387 \times 0,46748 \times (-0,10625) \times 0,2288 \times 0,88211 \times 0,94472 = -0,02191;$$

$$\Delta Y_{X222} = 0,89387 \times 0,46748 \times 0,46748 \times 0,04522 \times 0,88211 \times 0,94472 = 0,01906;$$

$$\Delta Y_{X223} = 0,89387 \times 0,46748 \times 0,46748 \times 0,27402 \times (-0,01740) \times 0,94472 = -0,00227;$$

$$\Delta Y_{X23} = 0,89387 \times 0,46748 \times 0,46748 \times 0,27402 \times 0,94477 \times (-0,00005) = -0,00001;$$

$$\Delta Y = 0,00030 + 0,02598 + (-0,02191) + 0,01906 + (-0,00227) + (-0,00001) = 0,02088.$$

Показник рентабельності діяльності ТОВ «Нова пошта» у 2023 році становив 11,32%, що є на 2,09% більше, ніж у попередньому 2022 році. Аналіз зміни рівня рентабельності діяльності показує, що основний вплив на зростання рентабельності мали збільшення співвідношення прибутку від діяльності до оподаткування і прибутку від операційної діяльності (ΔY_{X21}), що становить 0,02598 (це пов'язано зі зростанням частки прибутку від фінансової діяльності) та рентабельності продукції (ΔY_{X222}), що становить 0,01906. У той час, як зниження співвідношення

прибутку від операційної діяльності і валового прибутку (ΔY_{x221}) на 0,02191 найбільш негативним чином вплинуло на рентабельність, що потребує більш глибокого аналізу адміністративних витрат і витрат на збут.

Окрім аналізу рентабельності діяльності підприємства, за даною моделлю можна окремо аналізувати рентабельність діяльності підприємства за прибутком до оподаткування та рентабельність операційної діяльності.

Висновки

Дослідження рентабельності підприємства є важливим в контексті визначення результативності діяльності підприємства, система показників рентабельності дозволяє характеризувати ефективність діяльності підприємства всебічно, а факторний аналіз окремих показників рентабельності дозволяє виявляти чинники, для оптимізації впливу яких на рентабельність потрібно реалізовувати певні заходи.

Застосування методу «DuPont» дозволяє здійснювати факторний аналіз на різних рівнях рентабельності підприємства, розкладаючи показники на необхідну кількість компонентів. Вибір показників і глибина розкладання залежить від мети дослідження, результати якого (визначений вплив конкретного фактору на рентабельність), слугуватимуть інформаційною базою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

На основі методу «DuPont» розроблено модель аналізу рентабельності діяльності підприємства за чистим прибутком, яка дозволяє також проводити аналіз рентабельності діяльності за прибутком до оподаткування та аналіз операційної діяльності. Подальші дослідження слід спрямувати як на формування моделей рентабельності окремих видів ресурсів, так і формування інтегрального показника, що відображатиме ефективність діяльності підприємства загалом.

Список використаної літератури

1. Гаватюк Л.С., Пілат А.К. Удосконалення системи управління рентабельністю як умова ефективного функціонування підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2020. № 2. С. 47-50.
2. Степаненко О.І., Павловська Х.Ю. Аналіз рентабельності підприємства та шляхи її підвищення в умовах економічної нестабільності. *Причорноморські економічні студії*. 2022. Випуск 75. С. 93-101.
3. Котенок А.Г., Овчаренко Д.І. Аналіз рентабельності активів та власного капіталу компанії Ernst and Young Baltic Sea. *Молодий вчений*. 2023. № 11(123). С. 120-124.
4. Гайбура Ю.А. Методичні підходи щодо оцінки і прогнозування прибутковості підприємства. *Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка*. 2023. № 1(38). С. 118-124.
5. Новіченко Л.С. Аналіз показників рентабельності підприємства: теоретичні та прикладні аспекти. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 5. Том 2. С. 254-259.
6. Кошельок Г.В., Міндова О.І., Чернишова Л.В. Факторний аналіз рентабельності виробництва торговельних підприємств. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск 47. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2124> (дата звернення: 08.10.2024).
7. Кошельок Г.В., Малишко В.С. Факторний аналіз рентабельності власного капіталу підприємства. *Економіка і суспільство*. 2016. Випуск 7. С. 361-368.
8. Добровольська О.В., Дуброва Н.П., Ясинська Д.В. Застосування детермінованого моделювання для підвищення прибутковості в управлінні фінансовими ресурсами підприємства. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2021. № 2(72). С. 82-87.
9. Колісник М. Рівняння Дюпон: нові імплементації старого аналітичного інструменту. URL: <https://www.kolisnyk.in.ua/rivnyannya-dyupon-novi-implementatsiyi-starogo-analitychnogo-instrumentu/> (дата звернення: 07.10.2024).
10. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 10.10.2024).
11. Офіційний сайт ТОВ «Нова пошта». URL: <https://novaposhta.ua/> (дата звернення: 28.04.2024).

References

1. Gavatiuk L., & Pilat A. (2020) Improving the profitability management system as a condition for effective functioning of enterprises. *Bulletin of the Khmelnytskyi National University*, 2, 47-50. [in Ukrainian]
2. Stepanenko O., & Pavlovska Kh. (2022) Analysis of the company's profitability and ways to increase it in conditions of economic instability. *Black Sea Economic Studies*, 75, 93-101. [in Ukrainian]
3. Kotenok A., & Ovcharenko D. (2023) Analysis of profitability of assets and equity of the company Ernst and Young Baltic Sea. *Young Scientist*, 11(123), 120-124. [in Ukrainian]
4. Haybura Yu. (2023) Methodical approaches to the assessment and forecasting of the company's profitability. *Podilian Bulletin: agriculture, engineering, economics*, 1(38), 118-124. [in Ukrainian]
5. Novichenko L. (2021) Analysis of indicators of profitability of the enterprise: theoretical and applied aspects. *Bulletin of the Khmelnytskyi National University*, 5, 254-259. [in Ukrainian]

6. Koshelok H., Mindova, O., & Chernyshova, L. (2023). Factory analysis of the profitability of trading enterprises. *Economy and Society*, (47). [in Ukrainian]
7. Koshelek G., & Malyshko V. (2016). Factor analysis of profitability in equity ventures. *Economy and Society*, 7, 361-368. [in Ukrainian]
8. Dobrovolska O., Dubrova N., & Yasynska D. (2021). Application of deterministic modeling to increase profitability in the management of financial resources of the enterprise. *Scientific View: Economics and Management*, 2(72), 82-87. [in Ukrainian]
9. Kolisnyk M. The Dupont equation: new implementations of an old analytical tool. URL: <https://www.kolisnyk.in.ua/rivnyannya-dyupon-novi-implementatsiyi-starogo-analitychnogo-instrumentu/> (date of application: 07.10.2024). [in Ukrainian]
10. State Statistics Service of Ukraine – official webpage. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (date of application: 10.10.2024). [in Ukrainian]
11. LLC “Nova Post Ukraine” – official webpage. URL: <https://novaposhta.ua/> (date of application: 28.04.2024). [in Ukrainian]